

INFORMAČNÍ SLUŽBY A NEZISKOVÝ SEKTOR

Marie Svobodová

Informační služby veřejných knihoven patří v posledních letech mezi velmi frekventovaná témata. Dnes je již zcela zřejmé, že knihovník není uživatelem pouze jako půjčovatel knih, ale stal se součástí dynamicky se rozvíjejícího oboru informačních služeb.

Příspěvek na téma informační služby a neziskový sektor přímo navazuje na příspěvek ICN a jeho cílem je seznámit účastníky konference s praktickými zkušenostmi v poskytování služeb neziskovému sektoru.

V podmínkách stotisícového města Olomouce funguje informační síť vytvořena přirozenou cestou potřeby, nikoliv jako výsledek společné a záměrné koncepce. Síť různých institucí a organizací umožňuje občanovi získat nejširší škálu jak informace ryze odborného charakteru, tak občanských informací.

V této informační síti Okresní knihovna zaujala pevné místo.

Knihovna poskytuje služby ve dvou rovinách.

1. poradenskou, konzultační a informační službu v oboru knihovnictví veřejným knihovnám okresu
2. druhá rovina její činnosti je funkce městské knihovny s poskytováním knihovnických a informačních služeb občanům města.

Značná část informačních aktivit knihovny je zaměřena právě na neziskový sektor. Služby jsou součástí činnosti útvaru bibliografie, regionální literatury a informací. Útvar vznikl v olomoucké knihovně již v 70. letech. Okruh činností útvaru se postupně rozšiřoval a dnes rozsah činnosti je zaměřen na celou oblast tzv. velké Hané. Proto projekt informačních služeb pro neziskové organizace realizuje právě tento útvar.

Základem pro rozvoj našich služeb bylo první informativní setkání se zástupci nadace, občanských sdružení, církví (dále bude používán pro všechny organizace termín neziskové organizace). Setkání potvrdilo, že o realizaci projektu je velký zájem a nezisková sféra v okruhu naší působnosti postrádá nejen základní informace o legislativě a ekonomice, ale především o aktuálním dění v této sféře a možnostech napojení na různé grantové systémy.

V následujících měsících neziskové organizace získávaly v knihovně základní informace a členové individuálně konzultovali potřebné otázky.

Samozřejmě prioritní z hlediska knihovnického pohledu je poskytovat neziskovému sektoru fond odborné literatury a to z oblasti řízení, fundraisingu, obecných otázek činnosti neziskového sektoru a aktuálních informací prostřednictvím specializovaných periodik. Velmi žádané jsou i aktuální měsíční informace o dění v neziskovém sektoru, které pravidelně vydává ICN a s nimiž se uživatel může seznámit v naší knihovně. Rovněž adresáře a souborné přehledy, tedy materiály, které umožňují orientaci v možnostech uplatnění a především financování neziskového sektoru patří mezi velmi žádané materiály. Využití těchto databází přivádí do knihovny zájemce z řad neziskových organizací z celého regionu.

Při individuálních konzultacích směřovalo nejvíce dotazů do grantové politiky. Z tohoto důvodu první semináře, které knihovna uspořádala byly semináře k této problematice. Tématem seminářů byl způsob zpracování projektů, podávání žádostí o granty, informace o kontaktních místech grantových agentur, způsobu zpracování závěrečných zpráv. Další seminář byl zaměřen na ekonomiku neziskového sektoru. Samozřejmě knihovna nedisponuje odborným lektorským potenciálem ani finančními prostředky na tuto činnost. Semináře se uskutečnily díky spolupráci s Informačním centrem nadací v Praze a nadací Lotos, zaměřenou speciálně na vzdělávací činnost.

Kombinací individuálních konzultací, vyhledávání potřebných informací v dostupných materiálech a pořádáním seminářů Okresní knihovna svojí službou vyplňuje informační vakuum, které v olomouckém regionu nezisková sféra pocítovala. Velmi pozitivním výsledkem je i návazná spolupráce s dalšími státními i nevládními organizacemi, které pomáhají naše služby rozšířit na co největší okruh zájemců. Zapojení Okresní knihovny do projektu spolupráce ICN s knihovnami vede i k dalším možnostem rozšíření služeb knihovny pro neziskový sektor, speciálně na užší spolupráci s organizacemi, zaměřujícími se na mládež. Avšak možnosti rozvíjet tyto aktivity přesto, že přímo souvisí se základním posláním knihovny, jsou v současné době limitovány finančními a personálními možnostmi knihovny. První období spolupráce s ICN a první zkušenosti s nově poskytovanými službami jsou tedy pozitivní.

Neziskový sektor za uplynulých 7 let existence prošel velmi rychlým vývojem. Dynamika jeho rozvoje vyžaduje neustálý kontakt každé nadace občanského sdružení nebo obecně prospěšné společnosti, s institucemi, které zprostředkovávají nejnovější poznatky. Vzhledem k tomu, že část neziskových organizací, a to převážná část, je postavena na dobrovolné práci, považujeme poskytování informačních služeb v neziskové sféře za velmi pozitivní pro rozvoj celého regionu. Jsme si vědomi, že celá řada neziskových organizací právě díky službám, které jim poskytujeme přešla na profesionálnější formy činnosti a díky kvalitním informacím otevřely se pro jejich působení další možnosti.